

การพัฒนากระบวนการ
และกระบวนการทำงาน
ด้วยแนวคิด ECRS & LEAN

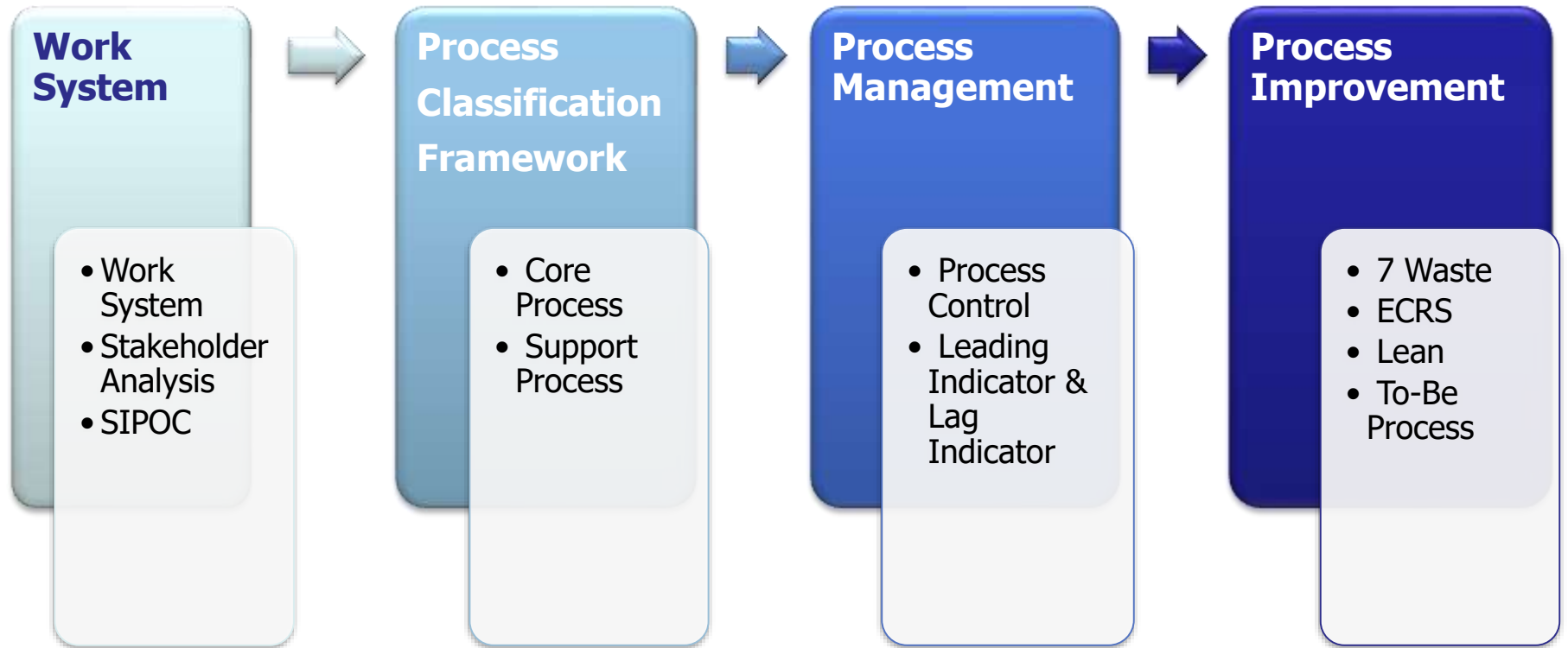
OUTLINE

ครั้งที่ 1: ออกแบบกระบวนการทำงานที่ตอบสนองลูกค้า (ภายในและภายนอก)

- กำหนดและจำแนกกระบวนการทำงาน (Process Classification Framework)
- วิเคราะห์ข้อกำหนดและตัวชี้วัดของกระบวนการทำงานด้วย SIPOC Model

ครั้งที่ 2: จัดทำมาตรฐานการทำงานที่มีคุณภาพ (Work flow) และการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

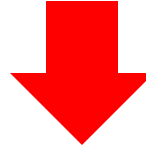
- จัดทำ Work flow และกำหนดจุดควบคุมคุณภาพงาน
- ปรับปรุงกระบวนการทำงานด้วยแนวคิด ECRS & LEAN

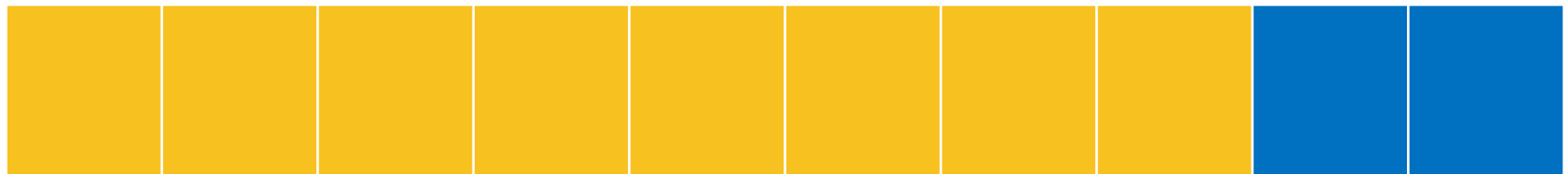
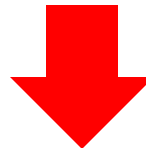
Organizational Control
20%

Worker Control
80%

Organizational Control
50%

Worker Control
50%

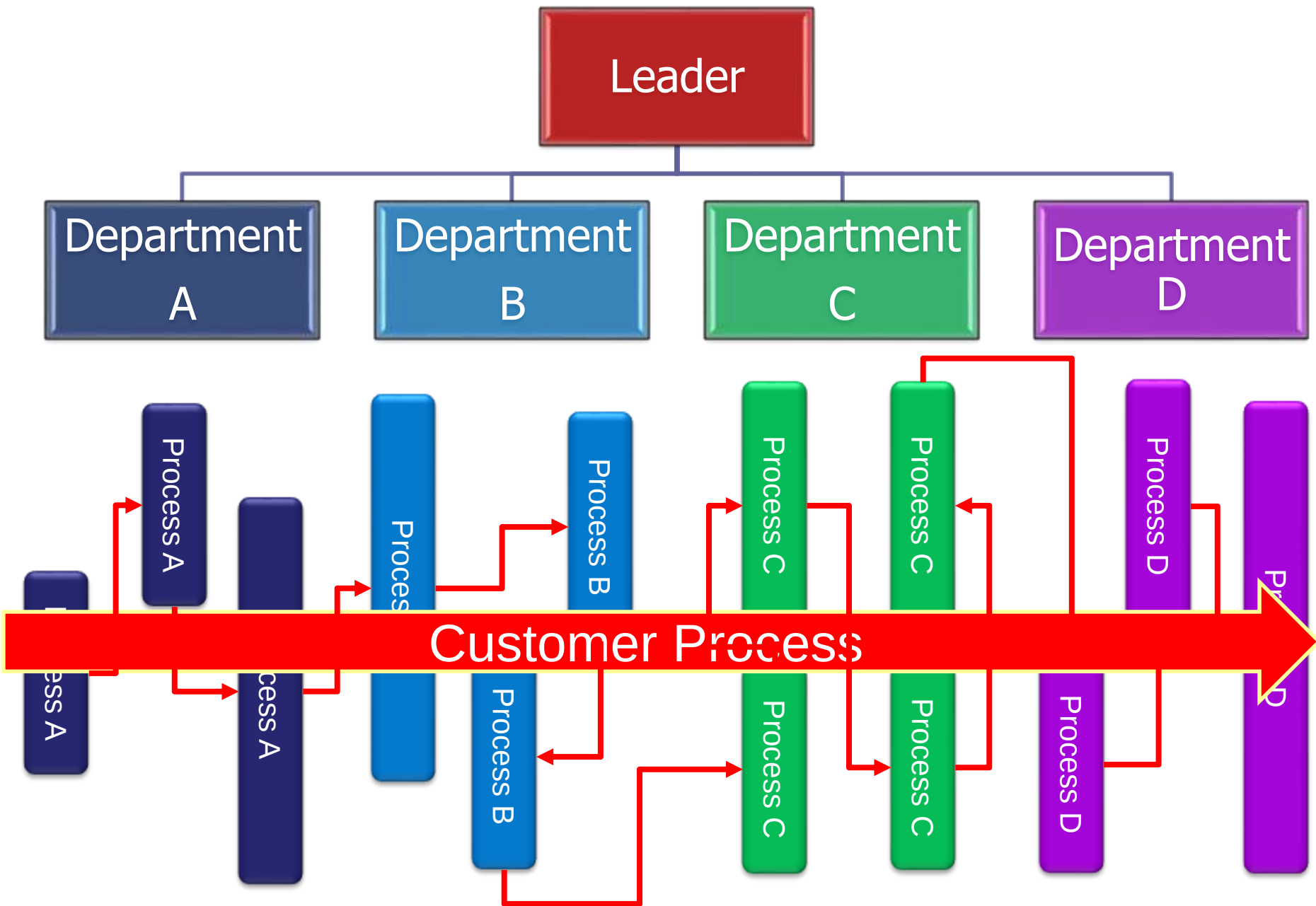
Organizational Control
(Greater than 80%)

Worker Control
(Less than 20%)

***A bad system
will beat a
good person
every time.***

W. Edwards Deming

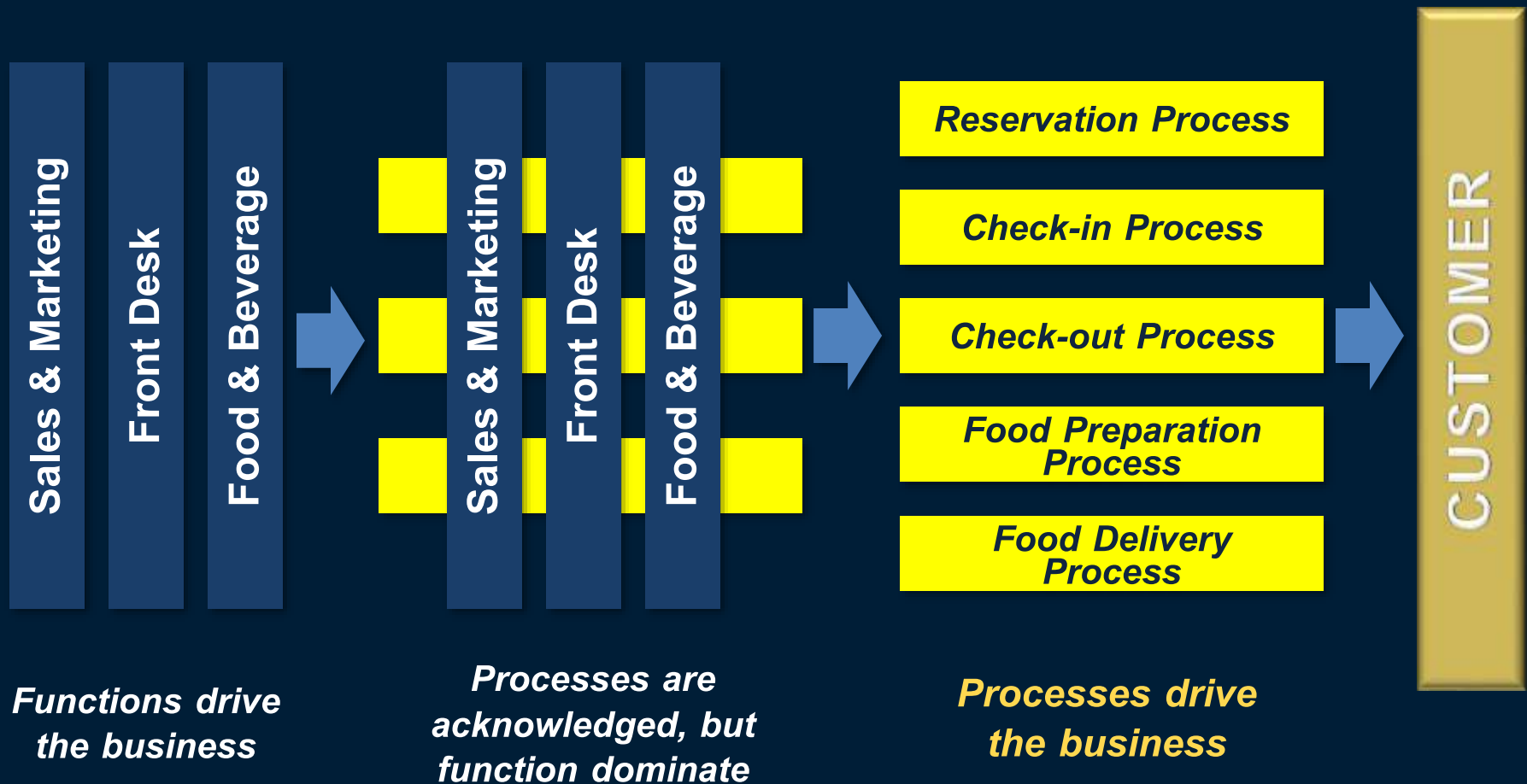

Value chain

Why Process Management ?

Moving from Functional to Process View (Westin Hotel)

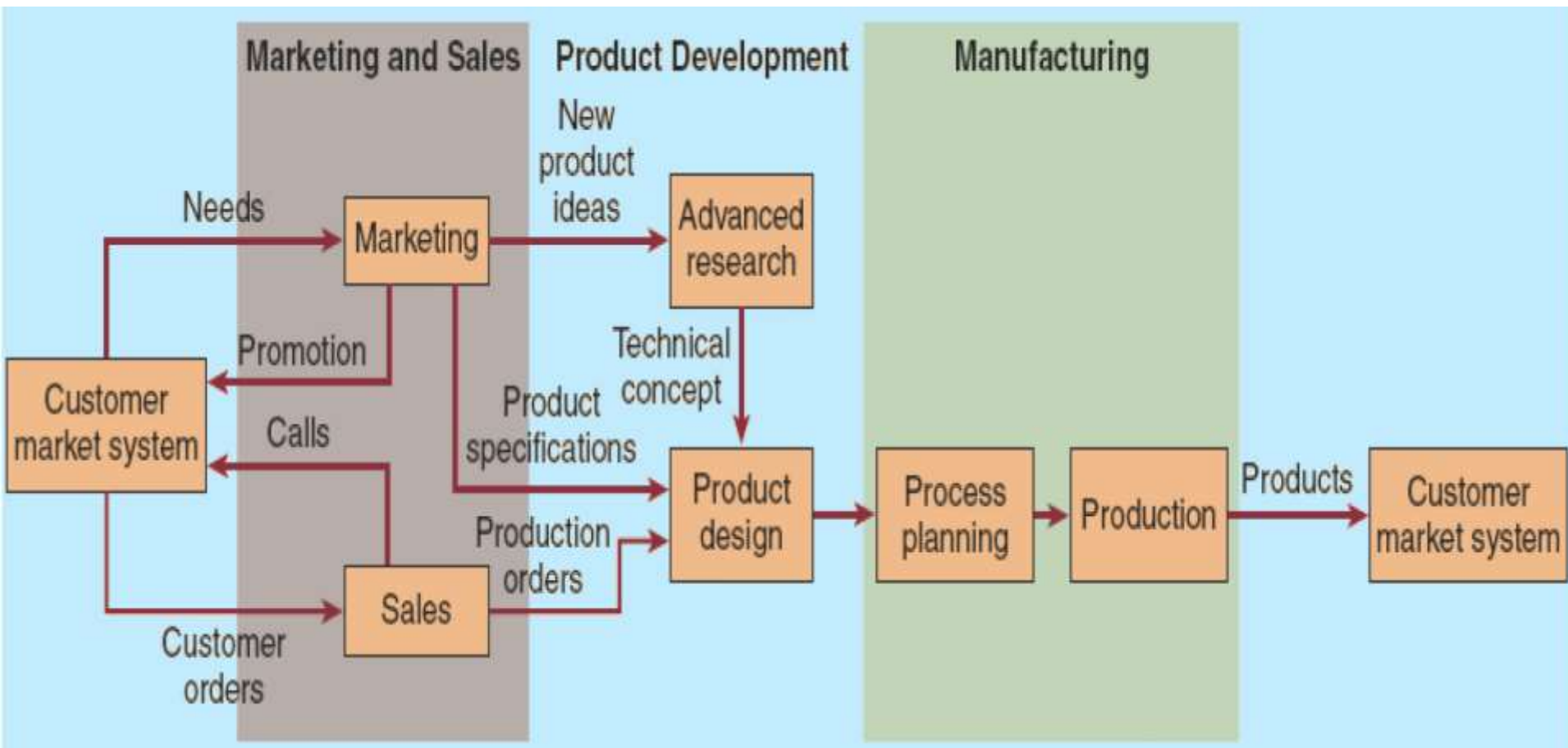
Function & Process

Function

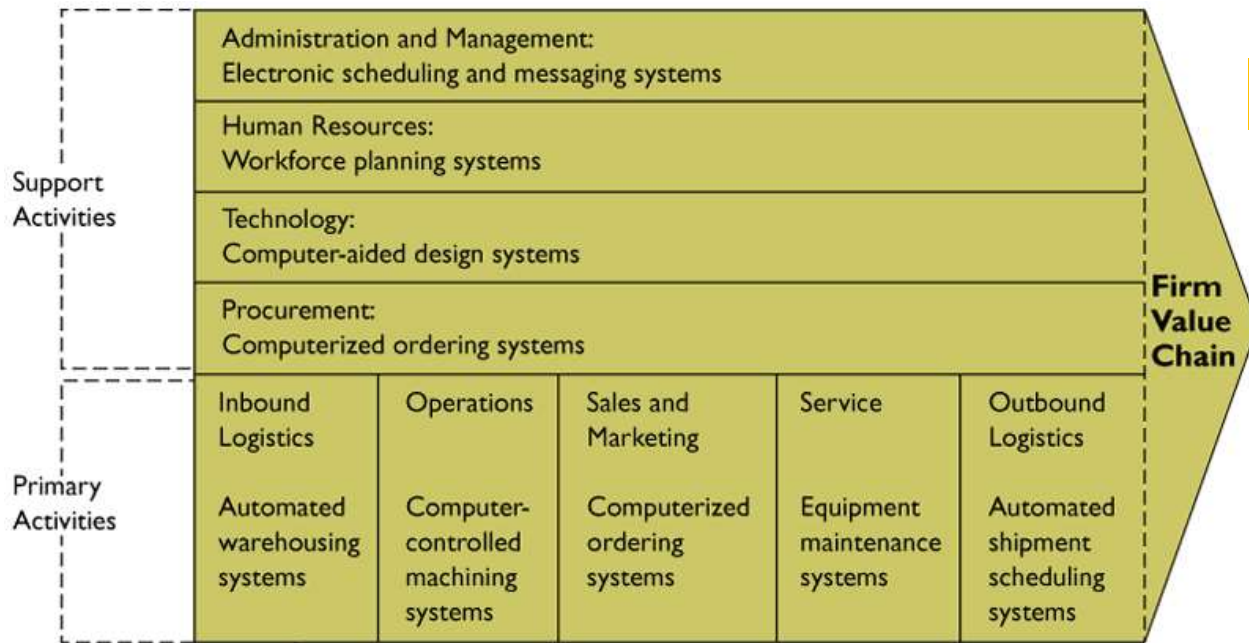
Process

Value Chain : Michael E. Porter

3. Work Process

2. Work System

Sourcing and procurement systems

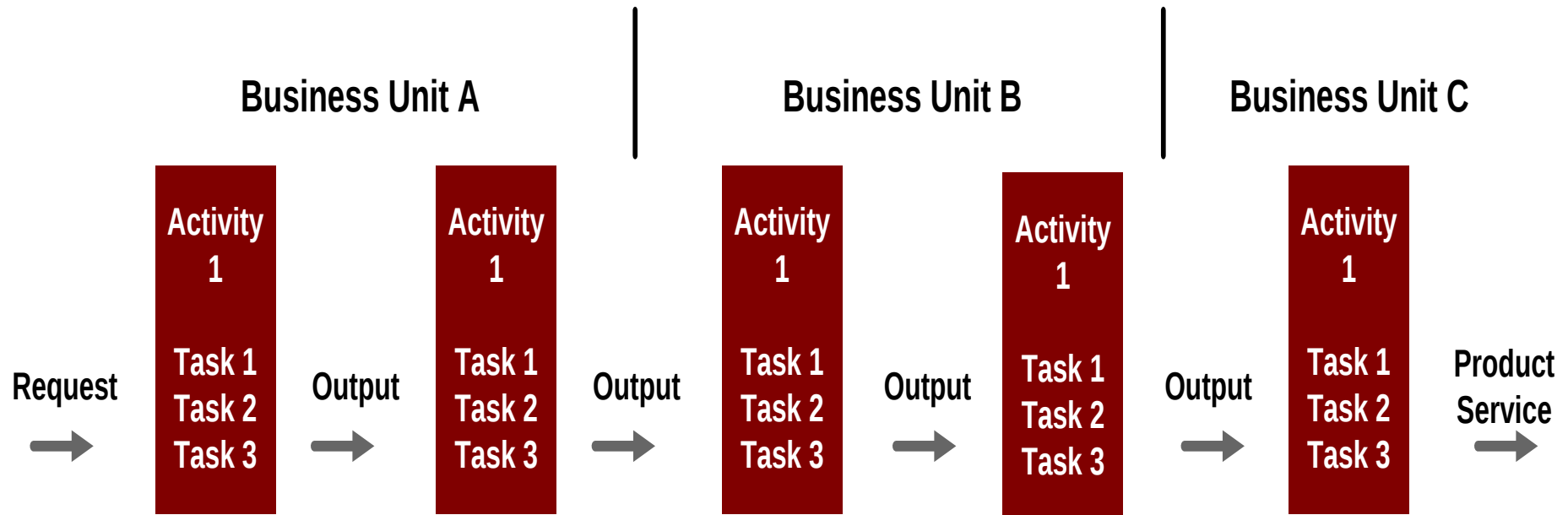
Customer relationship management systems

1. Value Chain

Industry Value Chain

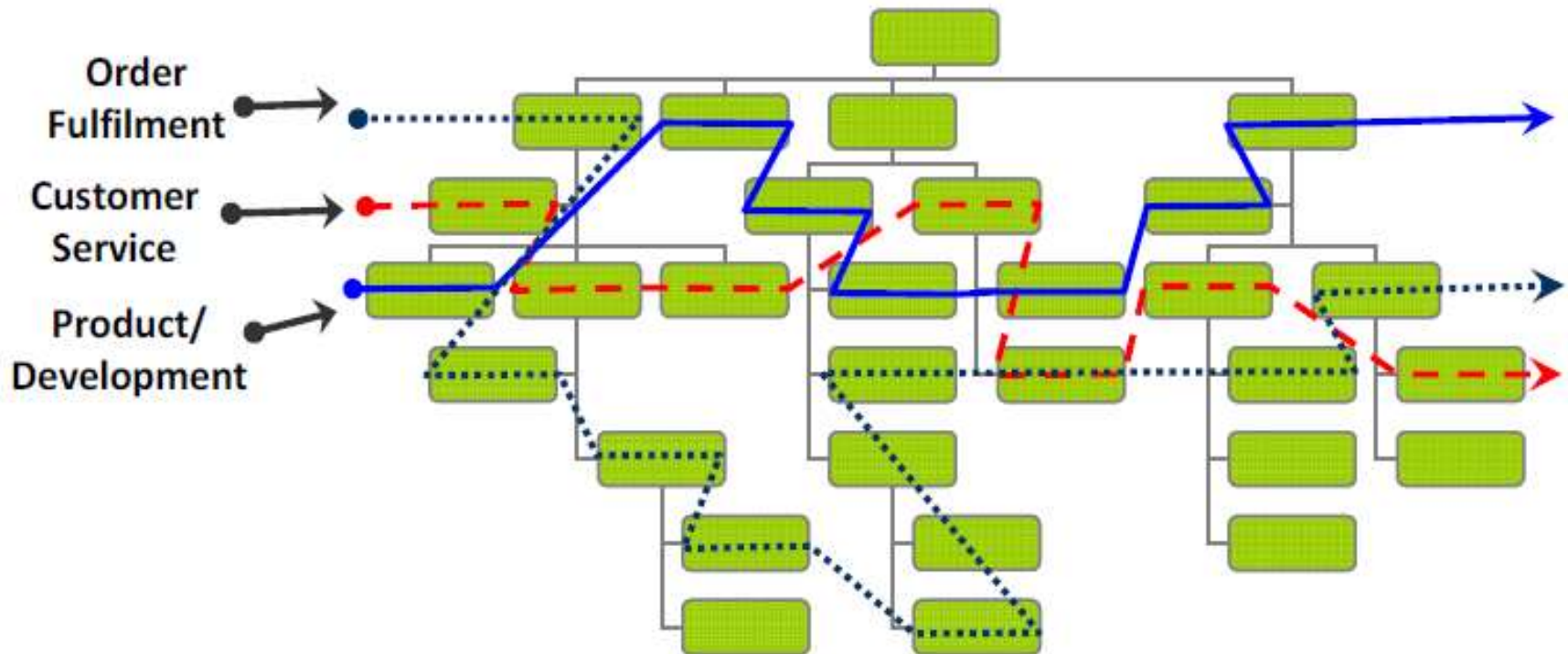
Process Value Chain

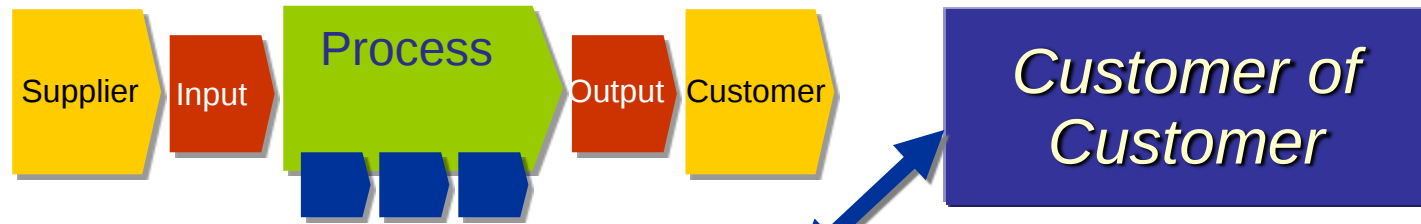
In a process, one person's or one's function's output is another's input.

The Process Enterprise

- Management of a company's core business processes is likely to involve a new, horizontal dimension to the organisation structure

Value Chain : SIPOC Model

ผู้รับสินค้าหรือบริการคือใคร

Partners

คู่ความร่วมมือคือใคร

สินค้าหรือบริการคืออะไร

Customers

Outcome

กระบวนการที่เหมาะสมคืออย่างไร

Outputs

ความต้องการคืออะไร

ปัจจัยนำเข้าของกระบวนการคืออะไร

Process

ผู้ส่งมอบปัจจัยคือใคร

Inputs

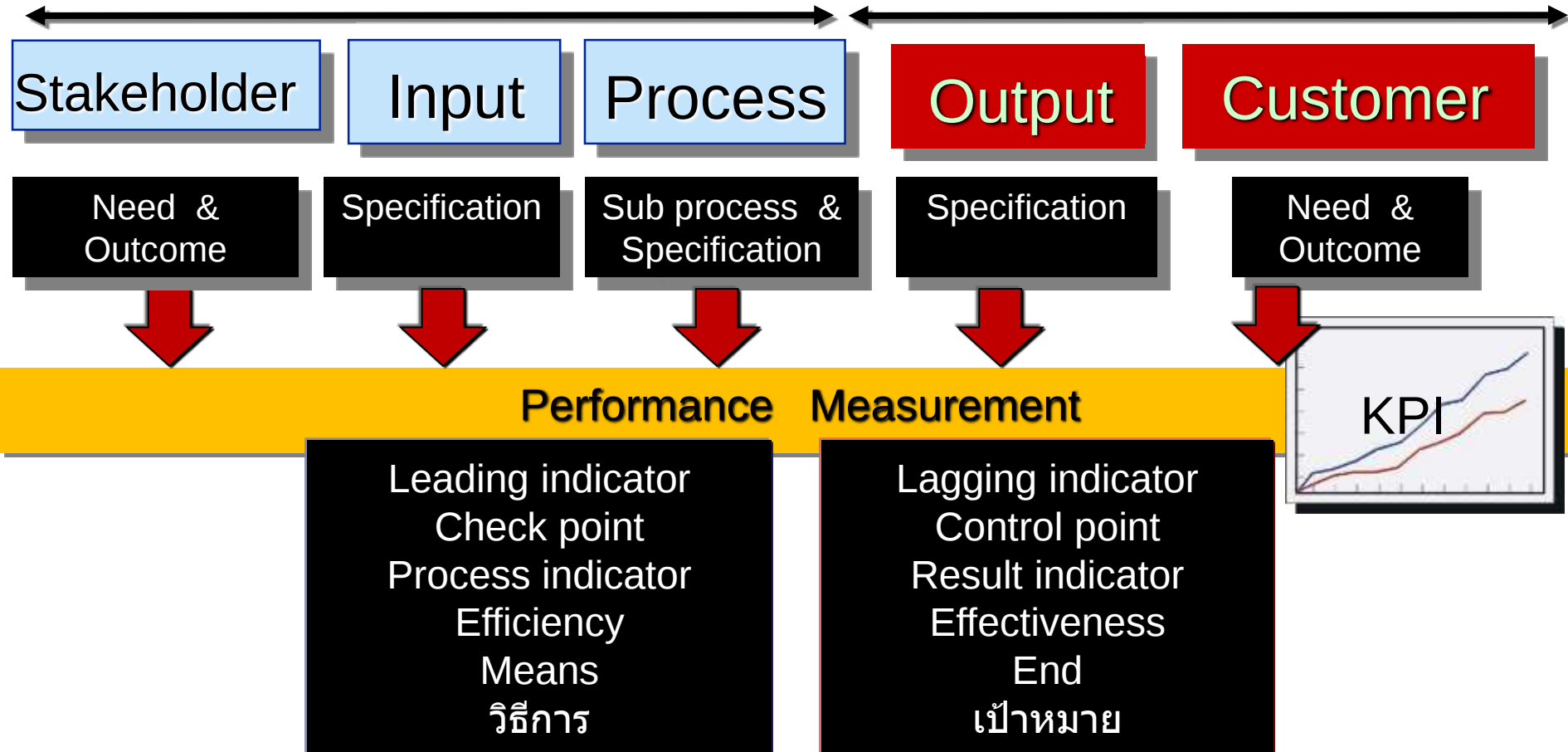
Suppliers

Stakeholder

Value Chain : SIPOC Model

*Are We Doing Things Right?
(How?)*

*Are We Doing The Right Things?
(What?)*

Work System & Work Process

Enterprise Value Chain

1. Work System

Sub system

2. Work Process

Sub Process

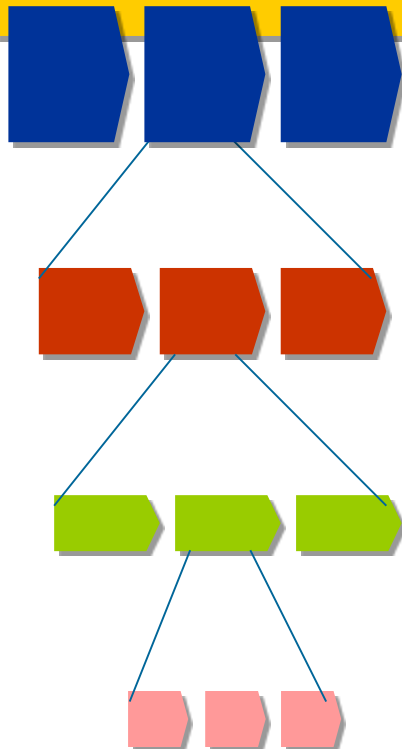
3. Process Step

Activity / Task

Process Classification

Work Process

Sub Process

Step

Process Flow Chart / Service Blueprint

Process Management Maturity !

5

Don't have a process - we just get it done

4

Think we have a process - but it is in our heads, not written down

3

We have a process that is in writing - but we don't consistently follow this as a standard

2

We have a process that is in writing, we generally follow it - but we don't measure our performance

1

We have a well-understood process that we consistently follow and we're able to measure our performance

Building Service Blueprint

Step 1

Identify the process to be blue-printed.

Step 2

Identify the customer or customer segment.

Step 3

Map the process from the customer's point of view.

Step 4

Map contact employee actions, onstage and back-stage.

Step 5

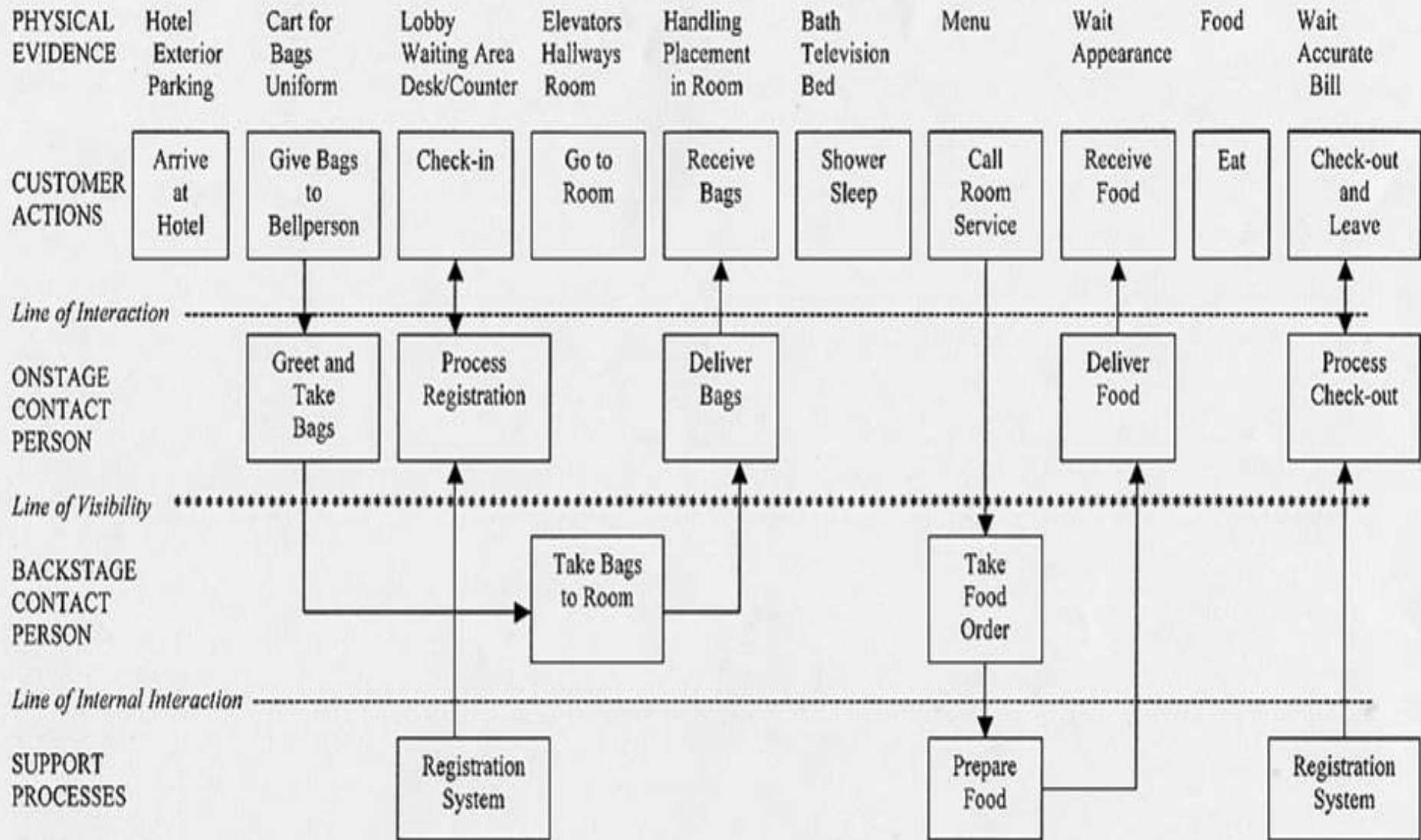
Link customer and contact person activities to needed support functions.

Step 6

Add evidence of service at each customer action step.

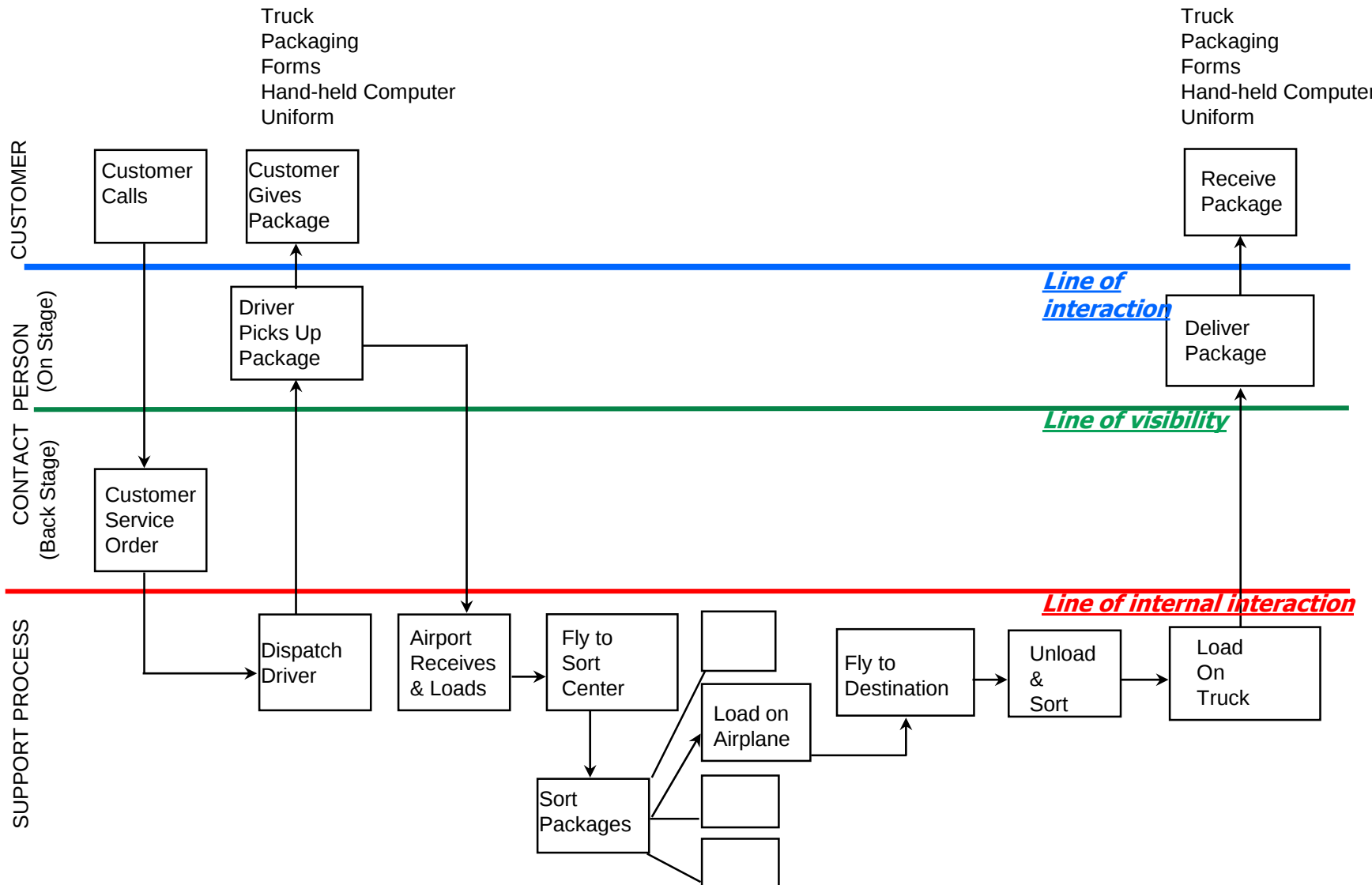
Service Blueprint

Hotel Service

Service Blueprint

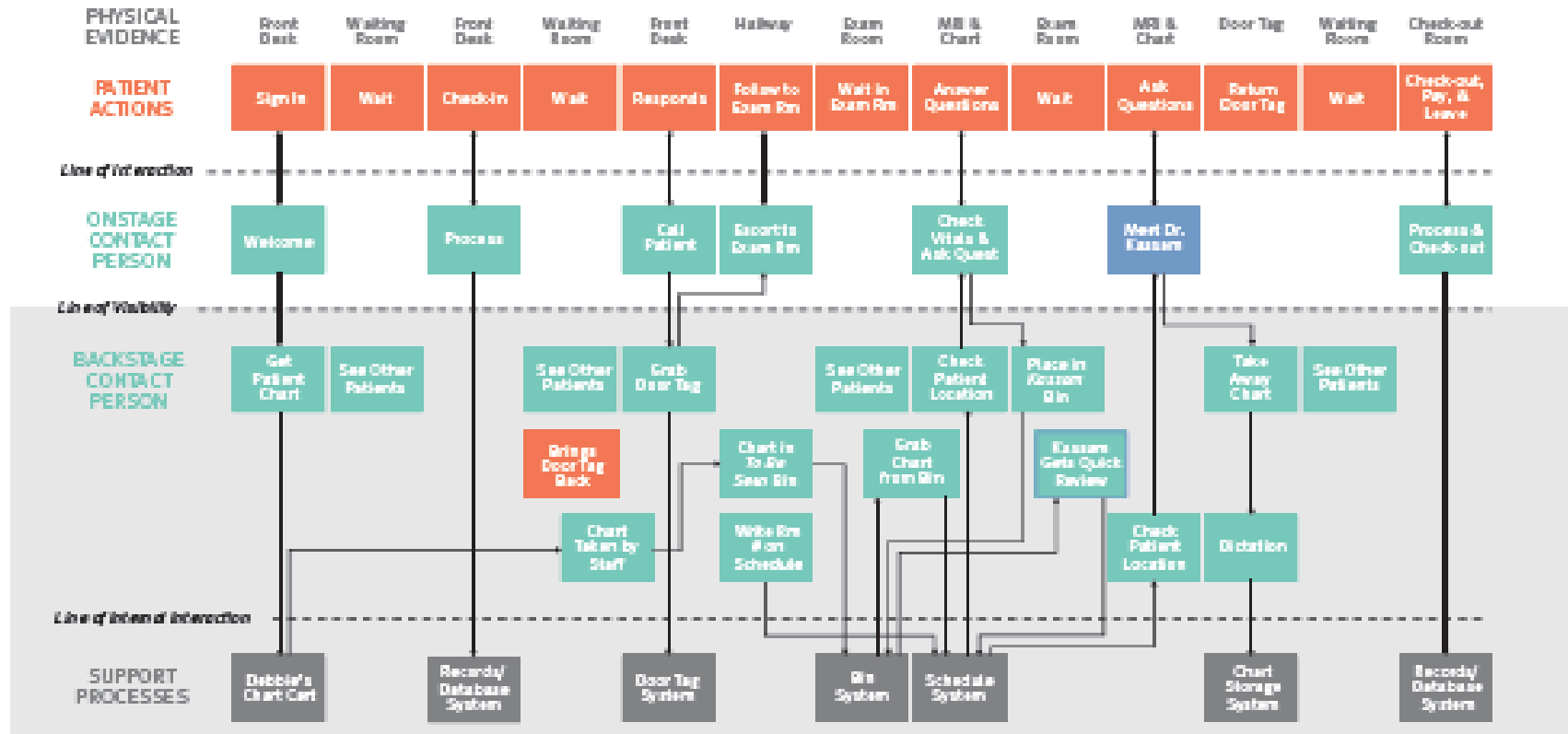
Express Mail Delivery Service

Service Blueprint

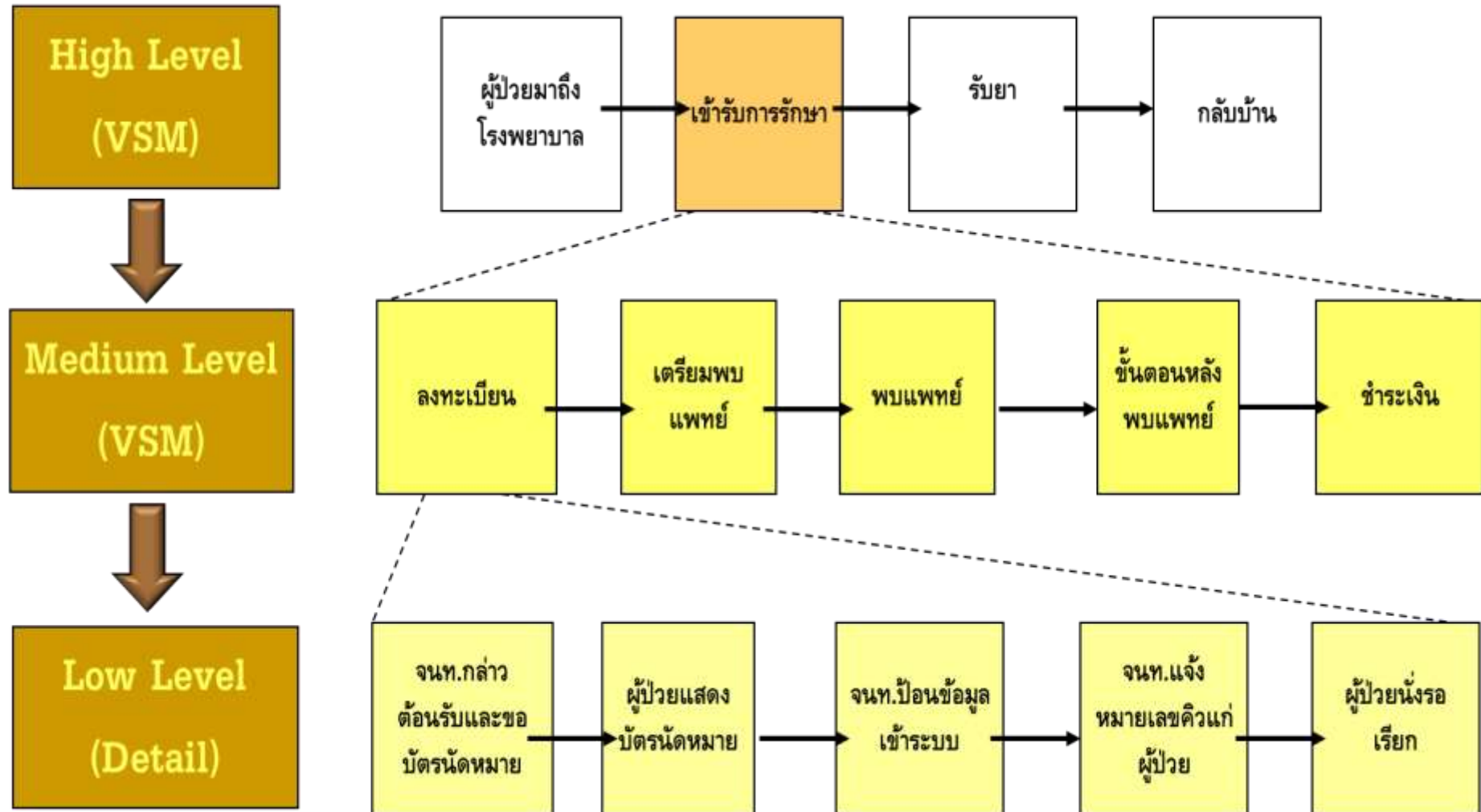
Hochschule Luzern
Design & Kunst

Service Blueprint of Presby Neuro Clinic

Blueprints in Service Design

ตัวอย่างการแบ่งระดับของ VSM

Did You Know ?

“ If you can't describe what you are doing as a process, you don't know what you are doing. ”

-W. Edwards Deming

มาตรฐานการทำงาน
(Service Standard)

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual) คืออะไร

- แผนที่บอกเส้นทางการทำงานที่มีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของกระบวนการ
- ระบุถึงขั้นตอนและรายละเอียดต่าง ๆ ของกระบวนการ
- มักจัดทำขึ้นสำหรับงานที่มีความซับซ้อน มีหลายขั้นตอน และเกี่ยวข้องกับหลายคน
- สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน
- เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานไว้อ้างอิง ไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติงาน

ประโยชน์การจัดทำ Work Manual

ต่อองค์กรและผู้บังคับบัญชา

- ใช้ฝึกอบรมข้าราชการใหม่
- ประหยัดงบประมาณในการฝึกอบรม หัวหน้างานใช้เป็นคู่มือในการสอนงาน
- ทำให้การกำหนดหน้าที่การงานชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน
- ใช้ในการควบคุมงานและการติดตามผลการปฏิบัติงานให้มีความผิดพลาดในการทำงานลดน้อยลง
- เป็นคู่มือในการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Review) ของบุคลากร
- ช่วยในการปรับปรุงงานและออกแบบกระบวนการงานใหม่
- ใช้เป็นฐานในการประกาศเวลามาตรฐานการให้บริการ

ประโยชน์การจัดทำ Work Manual

ต่อผู้ปฏิบัติงาน

- ได้รับทราบภาระหน้าที่ของตนเองชัดเจนยิ่งขึ้น
- ได้เรียนรู้งานเร็วขึ้นทั้งตอนที่เข้ามาทำงานใหม่ / หรือตอนที่โยกย้ายงานใหม่
- มีขั้นตอนในการทำงานที่แน่นอน ทำให้การทำงานได้ง่ายขึ้น
- รู้จักวางแผนการทำงานเพื่อให้ผลงานออกมาตามเป้าหมาย
- สามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อการวิเคราะห์งานให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา
- สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะมีสิ่งที่อ้างอิง
- สร้างความเป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

การจัดทำ คู่มือการปฏิบัติงาน

ลักษณะของคู่มือปฏิบัติงานที่ดี

1. เนื้อหากระชับ ชัดเจน เข้าใจได้ง่าย จดจำได้ง่าย สามารถค้นหาขั้นตอนที่ต้องการทราบได้สะดวกรวดเร็ว
2. เป็นประโยชน์สำหรับการทำงานและการฝึกอบรม ต้องเขียนให้ผู้อื่นอ่านแล้วเข้าใจได้ดี
3. เหมาะสมกับองค์กรและผู้ใช้งานแต่ละกลุ่ม ทั้งด้านรูปแบบ ภาษา การเข้าถึง
4. น่าสนใจ น่าติดตาม โดยอาจใช้เทคนิคต่างๆ เช่น ตาราง รูปภาพ แผนภูมิ Flowchart
5. มีความเป็นปัจจุบัน (updated) ควรมีการทบทวนและปรับเปลี่ยนขั้นตอนตามความเหมาะสม และต้องมีความยืดหยุ่นโดยไม่ระบุข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงจนเกินไป จะทำให้ใช้ได้ไม่นานหรือล้าสมัย
6. ระบุผู้จัดทำ และวันที่บังคับใช้ เพื่อให้มั่นใจว่าเอกสารนี้ควบคุมโดยใคร และล้าสมัยหรือไม่
7. ควรแสดงตัวอย่างประกอบ เพื่อเพิ่มความเข้าใจและป้องกันความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

ขั้นตอนการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

1. ศึกษารายละเอียดการปฏิบัติงานจากเอกสารเดิมขององค์กร
2. สังเกตการปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่
3. จัดทำ Work Flow อย่างง่าย
4. จัดทำรายละเอียดหรือคำอธิบายในแต่ละขั้นตอน
5. ทดสอบความเหมาะสม/สอดคล้องโดยให้ผู้ปฏิบัติงานจริงอ่าน
6. ตรวจสอบความสอดคล้องด้านกฎระเบียบ ข้อกฎหมายกับนิติกร
7. ขออนุมัติผู้บริหาร เพื่อประกาศบังคับใช้
8. บันทึกเข้าระบบการควบคุมและแจกจ่ายเอกสาร
9. ดำเนินการแจกจ่ายเอกสารหรือเผยแพร่
10. จัดฝึกอบรมหรือชี้แจงวิธีการใช้คู่มือ
11. วางระบบในการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติตามคู่มือ
12. รวบรวมข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคู่มือ

ขั้นตอนการทำงาน (Procedure)

เป็นเอกสารที่อธิบายถึงรายละเอียดที่มีอยู่
ในกระบวนการดำเนินงาน (process) ตั้งแต่
เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ว่า ในกระบวนการ
ดำเนินงานนั้น :

- ใคร (Who) ?
- ทำอะไร (What) ?
- ที่ไหน (Where) ?
- เมื่อใด (When) ?
- เพราะอะไร (Why) ?
- อย่างไร (How) ?

5W+1H

รายละเอียดเนื้อหาเอกสารขั้นตอนการทำงาน

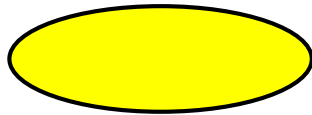
(1) วัตถุประสงค์	(Purpose)
(2) ขอบเขต	(Scope)
(3) ความรับผิดชอบ	(Responsibility)
(4) เอกสารอ้างอิง	(Reference)
(5) คำนิยาม	(Definition)
(6) ขั้นตอนการทำงาน	(Procedure)
(7) เอกสารแนบท้าย	(Attachment)

การเขียนผังกระบวนการ (Flow Process Diagram)

สัญลักษณ์ที่ใช้ใน Process flow diagram

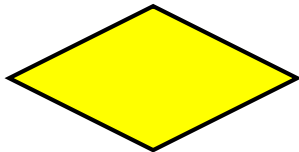
จุดเริ่มต้น / จุดสิ้นสุด (Start / Finish)

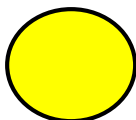
กิจกรรม (Activity)

ทิศทางการไหล (Flow)

การตัดสินใจ (Decision)

จุดเชื่อมต่อ (Connection)

Workshop จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

1. วัตถุประสงค์ (Purpose)

- เป้าหมายของกระบวนการ
- ผลลัพธ์ของกระบวนการ
- วัตถุประสงค์ของการจัดทำเอกสารฉบับนี้

2. ขอบเขต (Scope)

- กระบวนการนี้เริ่มต้นและสิ้นสุดตรงไหน
- ครอบคลุมหน่วยงานใดบ้าง ใครบ้าง
- ระยะเวลาใด
- พื้นที่ใด

3. ความรับผิดชอบ (Responsibility)

- เจ้าของกระบวนการผู้รับผิดชอบคือใคร
- ผู้ปฏิบัติในกระบวนการนี้มีใครบ้าง
- ควรเรียงจากผู้มีอำนาจสูงสุดลงมา

4. เอกสารอ้างอิง (Reference)

- เอกสารอื่นใดที่ต้องใช้ประกอบคู่กัน หรืออ้างอิงถึงกัน
- มีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องอะไรบ้าง

5. คำนิยาม (Definition)

- ความหมายของคำศัพท์ ชื่อเฉพาะ ชื่อหน่วยงาน ชื่อย่อ ฯลฯ ที่ปรากฏในคู่มือ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

6. ขั้นตอนการทำงาน (Procedure)

- อธิบายรายละเอียดขั้นตอนการทำงานอย่างละเอียด ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด
- อยู่ในรูปแบบต่างๆ เช่น Flow Chart, แผนภูมิ, รูปภาพ, ตาราง
- ควรแสดงรายละเอียดคำอธิบายในขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

จุดเริ่มต้น / สิ้นสุด ขั้นตอน / กิจกรรม จุดตัดสินใจ การเชื่อมต่อ ทิศทางการไหล							
ขั้นตอน	CO ศูนย์ บัญชาการ	PL วางแผน/ ข่าวกรอง	OP ปฏิบัติ การ	LO โลจิส ติกส์	FA งบประมาณ/ บริหาร	PR ประชา สัมพันธ์	หน่วยงาน ภายนอก
1.							
2.							
3.							

รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ 1 ....

ขั้นตอนที่ 2 ....

ข้อกำหนดและตัวชี้วัดในกระบวนการ

**Q
Q
C
T**

Quality

คุณภาพ

Quantity

ปริมาณ

Cost

ค่าใช้จ่าย/ต้นทุน

Time

เวลา

SMART

SPECIFIC เจาะจง

MEASURABLE วัดผลได้

ACHIEVABLE บรรลุผลได้

REASONABLE สมเหตุสมผล

TIME LIMIT กำหนดเวลา

7. เอกสารแนบท้าย (Reference)

- จัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน เช่น
  - คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Instruction: WI)
  - บันทึก
  - Checklist ฯลฯ

เอกสารสนับสนุน

เป็นเอกสารต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้น หรือรวบรวมไว้เพื่อสนับสนุน
การปฏิบัติงาน เช่น

- **แบบฟอร์ม (Forms)**
- **มาตรฐานอ้างอิง (References)**
- **เอกสารทางเทคนิค (Technical Documents)**
- **บันทึก (Records)**
- **กฎหมาย ข้อบังคับ คำสั่ง**

เอกสารวิธีปฏิบัติงาน (Work Instruction: WI)

เป็นเอกสารที่อธิบายถึงวิธีการ (**How**)
ในการปฏิบัติงานใดๆ ว่ามีขั้นตอนอย่างไร
(**Step-by-step**) ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบ
โดยระบุกิจกรรม (**Activities**) ต่างๆ
ในรูปแบบใดก็ได้ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจ

การปรับปรุงแบบฟอร์ม

บันทึกคุณภาพต่างๆ มีขึ้นเพื่อแสดงผลของการทำงาน,
ตรวจสอบ, สอบกลับ หรือเหตุผลอื่นๆ

ปัญหาที่มักพบ

- เอกสารมากเกินไปจนจำเป็น
  - เสียเวลาในการทำเอกสาร
  - แบบฟอร์มซ้ำซ้อน ไม่เป็นระบบ ตามกลับไม่ได้
- สูญหาย
- ผู้ปฏิบัติงานไม่ยอมบันทึกเอกสาร

การวิเคราะห์แบบฟอร์ม

- ข้อความในแบบฟอร์มนั้นจำเป็นหรือไม่?
- เข้าซ้อนกับแบบฟอร์มอื่นหรือไม่?
- พื้นที่เหมาะสมกับข้อมูลที่ต้องบันทึกหรือไม่?
- ผู้ออกแบบฟอร์มมีการปรึกษาผู้ใช้? หรือผู้มีส่วนร่วมหรือไม่?
- ง่าย? , แบบฟอร์มอธิบายวิธีการใช้ด้วยตัวของมันเอง?
- คลุมเครือ?

กำหนดมาตรฐานการให้บริการ (SLA)

- ขั้นตอนการให้บริการ
- คุณภาพงาน : ลักษณะ, ความถูกต้อง
- ปริมาณงาน : จำนวน
- ระยะเวลา : ความรวดเร็ว
- ค่าใช้จ่าย : อัตราค่าบริการ

WORKSHOP

Workshop 1: วิเคราะห์ผลผลิตตามอำนาจหน้าที่

พันธกิจ/อำนาจหน้าที่	Product / Service

Product / Service	Customer	Stakeholder

Workshop 2: Core & Support Process

[illegible]

Workshop 3: จำแนก Sub-Process

A. Core Process

Process 1

Sub process 1.1

Sub process 1.2

Process 2

Sub process 2.1

Sub process 2.2

Process 3

Sub process 3.1

Sub process 3.2

B. Support Process

Process 1

Sub process 1.1

Sub process 1.2

Process 2

Sub process 2.1

Sub process 2.2

Process 3

Sub process 3.1

Sub process 3.2

Workshop 4: ผลลัพธ์ที่คาดหวังและตัวชี้วัด Lagging Indicator

[illegible]

Workshop 5: Matrix ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการและหน่วยงาน

[illegible]

[illegible]

Owner	

Nattapat Lopraditpong
081-916-6809
ntplo@yahoo.com

